

Afval bestaat (bijna) niet meer bij HVC

Gertjan de Waard, directeur inzameling van de HVC Groep, heeft het bij voorkeur over 'grondstofstromen'. De inzameling en vervolgens het sorteren en verwerken van huishoudelijk afval gebeurt steeds effectiever en levert waardevolle grondstoffen op. Daarnaast exploiteert de HVC groep energiebronnen en levert energie en warmte aan afnemers.

“We zijn een afvalverwerkingsbedrijf én een energieleverancier gericht op hergebruik”, meldt De Waard. “Ooit zijn we ontstaan om een probleem met dioxine-emissie in de regio Alkmaar op te lossen. Dat is gelukt, want in de huidige verbrandingsinstallatie worden vrijwel alle schadelijke stoffen afgevangen.”

Op de vraag waar de HVC Groep als overheidsbedrijf nu staat, antwoordt De Waard: “We hebben een groot aantal aandeelhouders. Dit zijn 44 gemeenten en zes waterschappen. Onze aandeelhouders verplichten zich ertoe dat zij de brandbare afvalstroom en het GFT-afval aan ons leveren. Dan zijn er ook nog gemeenten die, naast het verwerken van afval, andere diensten bij ons inkopen. Dit kan inzameling zijn, maar ook beheer van taken in de openbare ruimte. Dat doen we in 27 van de 44 aandeelhoudende gemeenten.”

Geothermie en gasloos rioolslib drogen

De Waard vervolgt zijn uiteenzetting: “Naast inzameling spelen we ook op energiegebied een rol. Bijvoorbeeld de warmtelevering, via een warmtenet, aan gemeenten als Alkmaar en Dordrecht. Voor de aangesloten waterschappen verwerken we rioolslib. Dat drogen we om het daarna te verbranden. We zijn overigens ver in de planvorming voor de bouw van een slibdrooginstallatie voor het Hoogheemraadschap Noord-Holland. Dit maakt het voor hen mogelijk de gasgestookte installatie in Beverwijk te sluiten. Onze installatie werkt met restwarmte en is daardoor een duurzame oplossing.”

In het Westland exploiteert de HVC Groep een geothermiebron, met een tweede in ontwikkeling. “Daar halen we warmte uit diepere aardlagen en die warmte leveren we als duurzame energiebron aan tuinders. Die kunnen zo voor de verwarming van kassen van het gas af. In de toekomst kunnen er ook woningen worden aangesloten op de geothermiebron. De toe-

passing van geothermie is belangrijk, omdat het een kans biedt om afvalstromen sterk te verminderen. Dit omdat afval inmiddels bijna geheel tot 'grondstof' kan worden uitgesplitst.”

Bij dit uitsplitsen is nog wel werk te verzetten, mekt De Waard. De samenstelling van huishoudelijk afval – HVC zamelt zelf géén bedrijfsafval in – kan afhankelijk van inzamelrichtlijnen per gemeente behoorlijk verschillen weet hij uit ervaring. “Het wisselt per gemeente, maar er zit nu nog steeds textiel en glas in het restafval. Ook zo'n zestig procent bestaat groente, fruit of tuinafval (GFT) en helaas neemt dit toe. Dat is zonde, want we zouden er 'groen gas' en compost mee kunnen maken in onze GFT-e verwerkingsinstallatie in Middenmeer. GFT is een mooie stroom om apart te houden. Met name de etensresten bevatten veel energie. Maar de realiteit is nu nog wel dat etensafval in de keuken bij de mensen vaak niet apart wordt gehouden.”

Dit komt voornamelijk omdat bij sommige mensen het idee leeft dat de 'groene bak' gaat stinken. “Maar dit gebeurt niet als je slim je afval scheidt. In onze webshop kunnen mensen overigens handige oplossingen hiervoor vinden. Zo hebben we voor de Noordoostpolder, waar wij ook de inzameling doen, een app voor de burger die feedback geeft met tips. Daarbij is een vergelijking met anderen mogelijk en ook dat motiveert. Er zit ook een afvalscanner in de app, die je vertelt wat voor samenstelling een verpakking heeft. We zien dat dit motiveert en de mensen helpt beter afval te scheiden.”

Steeds slimmer splitsen

Het restafval wordt door de HVC Groep verbrand in Alkmaar en Dordrecht. De bodemassen uit de verbrandingsovens worden gewassen en dit levert waardevolle materialen op. Goud en zilver bijvoorbeeld. De bodemassen die daarna nog overblijven, zijn volgens De Waard vrij toepasbaar onder wegen. “Daarin zijn voorloper”, meldt hij, om hier aan toe te voegen dat

HVC het belangrijk vindt om de materiaalstromen, die uit verwerking van afval resulteren, zo hoog mogelijk 'op te werken'.

“Wat we zelf niet kunnen of willen doen, komt bij gespecialiseerde bedrijven terecht. Zo gingen matrassen voorheen bij ons de oven in, maar die laten we nu verwerken door Retourmatras. Luiers gaan nog mee in brandbaar afval, maar het zou fijn zijn als we die apart kunnen laten omwerken. We kijken nu naar de initiatieven in ons land of die een rol kunnen spelen bij de verwerking. Er schijnt een installatie te zijn die dit door middel van vergisting luiers kan verwerken.”

Harde kunststoffen (tuinstoelen, wasmanden of kinderspeelgoed) laat HVC verwerken tot een grondstof die bij de fabricage van kunststof rioolbuizen wordt toegepast. Ingezamelde plastics, blik en drinkpakken (PBB) gaan naar speciale verwerkingsbedrijven, waar ze worden gesorteerd en tot grondstof worden gemaakt. De Waard: “Zo is er de kunststofsorteerinstallatie in Heerenveen. In samenwerking met >

Gertjan de Waard, directeur inzameling van de HVC Groep

De bio-energiecentrale op HVC-locatie Alkmaar levert warmte aan het warmtenet voor huizen en bedrijven.

Midwaste en Omrin wordt daar de PBD-stroom verregaand geautomatiseerd verwerkt. De meeste soorten plastic worden door scanners herkend en zijn dan uit te selecteren. Het handwerk dat er nog is, zit aan het eind van het proces, waar niet herkende materialen alsnog worden uitgesplitst."

Die materiaalstromen uit deze verwerking zijn opnieuw te gebruiken voor diverse toepassingen. Zo maakt HVC bijvoorbeeld van zachte kunststoffen een granulaat, dat wordt toegepast voor verpakkingen van vloeibare zeeproducten. "We geven dus het goede voorbeeld, maar het is best een lastig traject, want fabrikanten hebben het liefst virgin grondstoffen. Toch is het gelukt en zo zie je bijvoorbeeld dat de gemeente Rotterdam bij een aanbesteding het gebruik van recycled materiaal als voorwaarde stelt."

Een kanteling in denken

Er zijn verschillen in de wijze waarop gemeenten met inzameling omgaan. Zo werkt men volgens De Waard in het oosten van het land veel met het gedifferentieerde tarief, waarbij inwoners worden beloofd in het geval zij minder restafval aanleveren. "Beloning van goed gedrag is een goede motivatie voor het laten afnemen van restafval. In Flevoland werkt ook een gemeente volgens dit systeem en het ontwikkelt zich zoals we hadden verwacht. Het doel is om onder de honderd kilo restafval per inwoner per jaar te komen. Dit was al door de overheid als wens voor 2020 aangegeven, maar dit is echter niet gehaald.

Afvalinzameling als input voor materiaalstromen die hergebruik mogelijk maken.

De Waard zet daarom een tandje bij in de adviezen die hij gemeenten geeft.

"Gemeenten willen in 2050 volledig circulair zijn. Als HVC helpen we ze er stapsgewijs naar toe te werken, door het apart inzamelen van wat we nu aanduiden als 'grondstofstromen'. Wij laten zien welke stappen daarvoor nodig zijn en wat er in Nederland al gebeurt op dit gebied. Welke concepten voor inzameling leiden tot welke resultaten en wat betekent dit voor de gemeente? De nadruk kan liggen op milieu, kosten of service. Daarbij geven we per concept aan wat milieu-impact is en ook wat de kosten zijn."

Het Rijk ontmoedigt bijvoorbeeld het ontstaan van restafval door een hogere belasting daarop. Verbranden is sowieso niet goedkoop voor een gemeente, dus het loont volgens De Waard om de stroom die verbrand wordt te verkleinen en de 'grondstofstroom' te vergroten. "Voor ingezameld PBD-materiaal krijgen gemeenten een vergoeding van de verpakkingindustrie, via een registratie bij het Afvalfonds Verpakkingen. Er zijn ook stromen die geld kosten, zoals GFT. Textiel en papier leveren wisselende bedragen per ton op. Metalen is een wereldmarkt en levert vrijwel altijd wat op."

Voor de toekomst verwacht De Waard meer nadruk op preventie. Daarnaast ook op de werkbaarheid van inzamelstromen en hij noemt als voorbeeld 'design voor hergebruik'. "Dat zie je bij verpakkingen gebeuren. Denk aan drinkpakken zonder 'handige' plastic schroef dop. Ook webwinkels worden slimmer bij het verpakken van bestellingen en statiegeld op blik dringt zwerfafval terug. Bovendien wordt de publieke opinie kritischer op de stroom aan

verpakkingen en dit dwingt bedrijven duurzamere keuzes te maken. De consument doorziet 'greenwashing' steeds beter, dus ik verwacht ook druk vanuit de burger. Dat sluit aan bij mijn gedachte over preventie. De tijd is rijp!"

Met geothermie kunnen tuinders voor verwarming van kassen van het gas af.

ENKELE KERNCIJFERS HVC OVER 2020

Aantal woonhuisaansluitingen	566.349
Verwerkt en/of omzetting in energie:	
- HVC afvalenergiecentrales	913 kiloton
- HVC Slibverbrandingsinstallatie	346 kiloton
- HVC vergisting/compostering	213 kiloton
- Bio-energiecentrale	168 kiloton
Energieproductie:	
- Geproduceerde elektriciteit	1.232 GWh
- waarvan duurzaam	952 GWh
- Geproduceerde warmte	1.727 TJ
- waarvan duurzaam	1.149 TJ
- Geproduceerd 'groen' gas	3,9 mln m3
- Duurzame energieproductie	1.374 GWh

'We kijken nu naar initiatieven voor de verwerking van luiers'